

KERTOMUS

tutkija Lasse Laaksosen viikkamatkasta Savitaipaleen Kärnäkoskelle
12.5.1983.

Matkan tarkoituksena oli suorittaa katselmus Kärnäkosken linnoitus-
alueella yhdessä Savitaipaleen kunnan edustajien kanssa ja tehdä kas-
villisuuden raivausta koskeva suunnitelma.

Suomen Luonnonsuojeluliiton toimesta pidettiin Kärnäkoskella kesällä
1982 kulttuuriympäristön huoltoa käsitellyt luontoleiri. Sen pitämisestä
oli luonnonsuojelijoiden puolesta neuvotellut arkkitehti Sauvo Henttonen
alustavasti arkkitehti Esko Vormalan kanssa. Asian tultua uudelleen
museovirastossa esiin Vormalan vuosiloman aikana 1982 sai allekirjoitta-
nut osastonjohtajalta tehtäväkseen ottaa yhteyttä arkkitehti Henttoseen
jo tehtyjen ja aiottujen toimenpiteiden selvittämiseksi. Tällöin kävi
ilmi, että linnoituksen alasta oli raivattu noin puolet ja että tarkoi-
tuksena oli jatkaa työtä v. 1983 (Kts. lähemmin asiaa koskevasta muisti-
osta). Paikalla ei tehty jälkitarkastusta museoviraston toimesta.

Etelä-Karjalan matkailuväki kääntyi syksyllä 1982 museoviraston puo-
leen huolestuneena siitä, että alue oli raivauksen jäljiltä siivoamaton,
suurelta osalta raivaamatta edelleen ja vallien yläosat vadelmapensas-
ton takia vaikeasti haivainnoitavissa. Etelä-Karjalan maakuntaliiton
maakuntas sihteeri Pirjo Hietala kääntyi samassa asiassa uudelleen museo-
viraston puoleen Helsingissä 23.3.1983 pidetyssä neuvottelussa. Hän
esitti tällöin, että museovirasto Savitaipaleen kunnan pyynnöstä osoit-
taisi tarkoitukseen pienen määrärahan, jolla voitaisiin rahoittaa jäl-
jellä oleva raivaus ja tarvittavat jälkityöt.

Ritarihuoneella 9.5.1983 pidetyssä neuvottelussa, johon osallistuivat
osastonjohtaja Antero Sinisalo, toimistopäällikkö Heikki Havas, työ-
päällikkö Matti Raatikainen allekirjoittaneen lisäksi, esitin yhdessä
työpäällikön kanssa, että tarkoitukseen osoitettaisiin 15.000 mk
momentilta 29.95.13. Tätä kokousta ennen työpäällikkö Raatikainen
oli ollut yhteydessä Savitaipaleen kunnassa elinkeinonasiainmies Tino
Karineeseen, joka hoitaa kunnassa matkailuasioita. Esiitys hyväksyttiin
siten, että kunta laskutyöurakkasopimuksella hoitaa asian. (Vrt. museo-
viraston asiaa koskeva kirje 11.5.1983 n:o 437).

Allekirjoittaneen saatua tehtäväkseen tarvittavien käytännön toimenpiteiden hoitamisen otin puhelimitse 9.5.1983 yhteyttä Savitaipaleen kunnaninsinööriin Tenho Hotariseen ja sovin tarkastuskäynnin suorittamisesta 12.5.1983. Samalla sovittiin alustavasti siitä, että raivausta koskeva asia pannaan välittömästi kunnanhallituksen esityslistalle, jottei tarpeettomasti viivytetä töiden aloittamista.

Tarkastus Kärnäkoskella suoritettiin Savitaipaleen kunnan rakennusmestarin Heikki Koskelaisen ja elinkeinoasiamies Timo Karineen kanssa. Tarkastuksessa todettiin, että linnoituksen alueesta oli raivattu kesällä 1982 noin 60 %. Kaadetut puut oli karsittu ja rungot oli lajitettu eri puolille alueella 30-40 runkoa käsittäviksi kasoiksi. Karsitut oksat ja raivatut pensaat oli koottu samalla tavoin kasoiksi. Linnoituksen luoteis- ja pohjoisosassa oli raivaamatta maantien järvelle pistävän esivarustuksen välisestä osalta. Samoin muurien harjanteet olivat vadelmakasvuston ja osittain pensaikon peitossa.

Esitin museoviraston raivaussuunnitelmana, että työ aloitetaan linnoituksen maantien puolisesta päästä. Raivaus ulotetaan maantien ojaan saakka etelä- ja länsiosassa. Kaakossa raivaus aloitetaan vuoden 1982 raivausta täydentävänä ulomman vallin kupeessa sijaitsevasta yksityistalosta saakka. Idässä sijaitsevan rantahuvilan (ent. vakinaisen asujan talo) kohdalla jätetään vielä jäljellä oleva puusto suojavyöhykkeeksi. Pohjois- ja luoteisosassa raivataan pensaikko ja pienpuusto rantaan saakka. Isot puut jätetään, samoin muutama nuori puu puistometsänomaisesti harventaen. Valleissa kasvavat isot koivut jätetään nykyiselleen muutamia erikseen osoitettuja lukuunottamatta. Jäljellä olevat muut puut ja pensaat poistetaan. Linnoituksen pihlaja jätetään kolopuuksi.

Kaikki poistettava risukko ja puusto kootaan ja kuljetetaan pois. Samoin vuoden 1982 raivauksen jätteet. Maanomistajille annetaan oikeus ottaa haltuunsa kaadettu puuaines ja kuljettaa se välittömästi pois. Savitaipaleen kunta hoitaa yhteydenpidon maanomistajiin samalla kun tiedotetaan suoritettavasta raivauksesta (elinkeinoasiamies Karine).

Lisäksi sovittiin, että elinkeinoasiamies järjestää työn alettua asiaa koskevan tiedotustilaisuuden lehdistölle.

Rakennusmestari Koskelainen ilmoitti, että työt pyritään aloittamaan välittömästi toukokuun puolivälin jälkeen kokeneella metsätyöryhmällä. Työtä voidaan siistimisen ja kuljetusten osalta jatkaa kesäkuussa nuorisotyövoimalla.

Matkan yhteydessä tapasin myös paikallisen luonnonsuojeluyhdistyksen, varat. Matti Pesun. Hänen kanssaan neuvoteltiin tulevan kesän toimintaan liittyvästä ohjelmasta. Suomen Luonnonsuojeluliitto järjestää Kärnäkoskella uuden leirin elokuussa 1983. Museoviraston nimissä esitin luonnonsuojeluleirin toiminta-alueeksi linnoitukseen liittyvän erillisen reutin (nagornoje = vuorilinnoitus) ja sinne johtavan polun raivaamisen. Pesu piti suunnitelmaa sopivana. Sen sijaan ehdotettu lampaiden laiduntaminen jätettiin jatkoneuvottelujen varaan. Allekirjoittanut ottaa vielä näistä asioista yhteyttä arkkitehti Sauvo Henttoseen Helsingissä.

Helsingissä 14.5.1983

Lasse Laaksonen

LIITE: Kärnäkosken kartta

